

Motion till riksdagen 2013/14:A399

av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

Arbetsmarknadsåtgärder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka möjligheterna till heltidstjänst inom offentlig sektor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge rätt till utökad deltidstjänst för föräldrar med barn upp till åtta år.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jobbskatteavdrag.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka Arbetsmiljöverkets resurser.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återställa det statliga stödet till fortbildning av skyddsombud.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt kunskapscenter för arbetsmiljöforskning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stärka och reformera den svenska arbetslöshetskassan.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka rättigheterna för osakligt uppsagda arbetstagare.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetsgivaravdrag.¹
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om turordningsreglerna i LAS.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lärlingsanställning.¹
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om starta-eget-bidraget.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om föreningsjobb.

Fel! Okänt namn på

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om behovsprövad arbetskraftsinvandring.²

¹ Yrkandena 3, 9 och 11 hänvisade till FiU.

² Yrkande 14 hänvisat till SfU.

Motivering

Efter snart två mandatperioder av borgerligt regeringsinnehav kan vi nu konstatera att Alliansen inte har lyckats infria sina löften om att komma tillrätta med arbetslösheten och utanförskapet.

Genom en ansvarslös invandringspolitik och genom att underminera grundtryggheten för arbetslösa och sjuka har regeringen skapat ett överutbud av arbetskraft och förvärrat sysselsättningsproblemen, utanförskapen och mismatchningen på arbetsmarknaden.

En stor del av regeringens åtgärder har visat sig vara antingen helt verkningslösa eller ha en betydligt lägre verkningsgrad än beräknat.

Vid sidan av detta har även arbetsmiljön och arbetstagarnas trygghet och välbefinnande på fler sätt försämrats som ett resultat av regeringens politik.

Sverigedemokraterna vill vända den negativa utvecklingen. Genom att flytta resurser från regeringens verkningslösa åtgärder och genom besparingar på verksamheter som är direkt negativa för samhällsutvecklingen skapar vi utrymme för offensiva satsningar på jobb, utbildning och ökad trygghet för såväl arbetslösa som arbetstagare.

Vid sidan av våra omfattande satsningar på utbildningsväsendet i syfte att komma tillrätta med mismatchning, kompetensbrist och utanförskap, som presenteras i våra utbildningspolitiska motioner, lägger vi nedan fram några av våra viktigaste förslag för ökad sysselsättning och förbättrad trygghet för arbetslösa och arbetstagare.

Förbättringar för arbetstagare

Utökad möjlighet till heltid

Drygt 100 000 anställda inom den offentliga sektorn, varav lejonparten återfinns hos kommunerna, arbetar idag deltid trots att de hellre skulle vilja arbeta heltid. Detta är såklart ett problem för såväl män som kvinnor, men eftersom huvuddelen av dessa dryga 100 000 deltidsanställda utgörs av kvinnor bör det även betraktas som ett jämställdhetsproblem. Ofrivilligt deltidsarbetslöshet till sämre löneutveckling, sämre karriärmöjligheter och lägre framtida pension för den enskilde.

Att erbjuda alla deltidsanställda möjlighet till heltid inom hela den offentliga sektorn skulle medföra en offentligfinansiell kostnad på 5,9 miljarder kronor. Det skulle då enligt riksdagens utredningstjänst skapa omkring 25 000 nya helårsarbetskrafter inom vården, skolan och omsorgen, vilket kan jämföras med reformen med sänkt krogmoms som kostade ungefär lika mycket och antas ha skapat som högst omkring 3 000 nya jobb.

Många av arbetsmiljöproblemen inom dagens offentliga sektor bottnar i underbemanning. Situationen inom flera centrala verksamhetsområden är i det närmaste ohållbar. Inom äldreomsorgen har var tionde anställd försvunnit sedan 2002 samtidigt som andelen äldre har ökat.

Fel! Okänt namn på

Vår uppfattning är att riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att alla deltidsanställda inom offentlig sektor efter 6 månaders provanställning, följt av ytterligare 6 månaders tjänstgöring, ska bli erbjudna en heltidstjänst och att staten bör ta det ekonomiska ansvaret för denna reform.

Ett femte jobbskatteavdrag

Det första steget i en förnuftig sysselsättningsskapande politik är att skapa incitament för att vara just sysselsatt. Sverigedemokraterna förordar en utveckling av jobbskatteavdraget i form av ett femte steg. Att jobbskatteavdragets fyra första steg haft en positiv inverkan på sysselsättningen har konstaterats av såväl Finanspolitiska rådet som Konjunkturinstitutet. Vi är väl medvetna om att det sannolikt finns en avtagande effekt beträffande jobbskatteavdragets sysselsättningsskapande effektivitet, men gör ändå bedömningen att nyttan med ytterligare ett steg överstiger kostnaden.

Att reformen bidrar till att öka lågavlönades möjligheter att leva på sin lön och göra sig mindre beroende av det offentliga är enligt vår uppfattning dessutom ett ytterligare värde med reformen.

Vår uppfattning är att riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att ett femte steg i jobbskatteavdraget bör genomföras.

Arbetsmiljö och Arbetsmiljöverket

Sverigedemokraternas uppfattning är att arbetsmiljön har försämrats för många löntagare, inte minst inom den offentliga sektorn, under Alliansens tid vid makten. Arbetsbelastningen har ökat och tar sig uttryck i tunga och/eller oergonomiska lyft, tidsbrist, stress och ångest över att inte kunna ge brukare och vårdtagare den uppmärksamhet de behöver och förtjänar.

Sverigedemokraternas grundrecept för att förbättra denna situation är att tillföra fler händer till vården och till omsorgen. Med fler anställda förbättras inte bara kvaliteten och servicen för vårdtagarna utan hela arbetsplatsen blir mindre stressfylld – också för de anställda. En högre personaltäthet borgar för minskad arbetsbelastning och minskande arbetsrelaterad ohälsa.

En viktig aktör inom området arbetsmiljö är naturligtvis Arbetsmiljöverket. Deras målsättning är att minska riskerna för ohälsa och olycksfall i arbetet samt att förbättra arbetsmiljön, såväl fysiskt, psykiskt som socialt och arbetsorganisatoriskt. Det är ett viktigt uppdrag som Sverigedemokraterna vill fördjupa och vidareutveckla.

Omfattningen av arbetsorsakade besvär har ökat och idag uppgår 22 procent av kvinnorna samt 17 procent av männen att de haft besvär till följd av arbetet under det senaste året. Detta innebär att uppskattningsvis 860 000 sysselsatta har haft arbetsorsakade besvär. Under 2012 var det även 45 personer som omkom på sin arbetsplats.

Sverigedemokraterna vill vi skjuta till ytterligare resurser till Arbetsmiljöverkets arbete med att skapa ett tryggare arbetsliv för Sveriges löntagare.

Vår uppfattning är att riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att Arbetsmiljöverkets resurser höjas till minst de nivåer de låg på innan regeringen tvingade verket till besparingar.

Fortbildning av skyddsombud

Fackförbundens skyddsombud har en central och viktig roll i arbetet med att upprätthålla lagar och regler och befrämja arbetstagarnas trygghet, hälsa och välmående.

Efter att den borgerliga regeringen tillträdde 2006 framtogs fackföreningarna det ekonomiska stöd för fortbildning av skyddsombud som de fram till dess hade rätt till. Idag saknar varannat aktivt skyddsombud utbildning och antalet skyddsombud har minskat kraftigt. Totalt på arbetsmarknaden saknas det idag närmare 100 000 ombud.

En trygg arbetsmiljö kommer inte av sig själv. Varje vecka omkommer en anställd på grund av arbetsolyckor. Vår uppfattning är att riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att det statliga stödet till fortbildning av skyddsombud skall återställas.

Nationellt kunskapscenter för arbetsmiljöforskning

Arbetsmiljöverkets roll är viktig, dock är deras huvudsakliga uppdrag att se till att arbetsmiljölagarna efterlevs. I september 2008 bildades efter regeringens initiativ "Arbetsmarknadspolitiska kunskapsrådet". Enligt en av deras utredningar skulle Sverige gynnas av ett nationellt kunskapscentrum för arbetsmiljö. Centrets uppgift bör vara att bevaka, vårda och förmedla kunskap om arbetsmiljö till de grupper i samhället som har ett inflytande på hur arbetsmiljön ser ut, exempelvis politiska beslutsfattare, arbetsmiljöansvariga i näringslivet och lärare på arbetsmiljöutbildningar.

Sverigedemokraternas bedömning är att ett centrum som fokuserar på forskning och utveckling inom arbetsmiljöfrågor skulle vara gynnsamt för såväl arbetstagare som arbetsgivare. Vår uppfattning är därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att ett nationellt kunskapscenter för arbetsmiljöforskning bör inrättas.

Stärkt arbetslöshetskassa

Sverigedemokraterna betraktar arbetslöshetsförsäkringen som en del av de grundläggande ekonomiska trygghetssystemen. Vi anser därmed att a-kassan ska vara garanterad samtliga medborgare som uppfyller kraven för ersättning och att den ska vara solidariskt finansierad. I dag ser vi, som en följd av regeringens politik, en a-kassa i förfall. Endast en av tio heltidsarbetande får ut 80 % av sin tidigare inkomst. 2011 var det knappt 300 000 som fick arbetslöshetsersättning, till skillnad från 2005 då det var dubbelt så många. Två år efter den borgerliga valsegern 2006 hade antalet medlemmar i a-kassan minskat med 500 000.

Sett ur såväl ett trygghetsperspektiv som ett matchningsperspektiv menar Sverigedemokraterna att dagens a-kassa inte fungerar tillfredsställande. Vi vill därför reformera a-kassan och föreslår tre övergripande åtgärder.

Det är problematiskt att så pass många inte får ut 80 % av sin tidigare inkomst trots att detta varit den ursprungliga ambitionen. Vi vill därför höja taket i a-kassan.

Fel! Okänt namn på

Att tvinga bort människor från deras hembygd är inte bara negativt för den enskilde, det riskerar också att slå sönder familjer och försvaga det civila samhället. Vi anser att det under en period om 100 dagar ska vara en möjlighet att söka arbeten endast i sin hemregion och inom sitt kompetensområde, utan att detta medför inskränkningar i trygghetssystemen.

Sverigedemokraterna vänder sig också emot att den arbetslöse får sin rätt till a-kassa inskränkt för att denne tar en deltidsanställning. Deltidsarbete är ofta en språngbräda till en heltidsanställning och det är därför oklokt att minska incitamenten att söka deltidsarbeten. Antalet dagar som deltidsarbetslösa kan få a-kassa bör höjas från 75 till 300.

Stärkta rättigheter för osakligt uppsagda

Merparten av landets företagare månar om sin personal och bedriver ett ansvarstagande arbetsmiljöarbete. Det händer dock att arbetstagare sägs upp på helt ogiltiga grunder

Den anställde kan överklaga uppsägningen i arbetsdomstolen och om arbetsgivaren fälls, kan denne i enlighet med LAS bli skyldig att betala skadestånd. Dock får inte den uppsagda per automatik tillbaka sin anställning.

Sverigedemokraterna finner denna ordning vara oacceptabel och anser att riksdagen bör tillkännage för regeringen sin mening att arbetstagare som blivit uppsagda på osakliga grunder skall få det lagstadgade valet att återgå till sin anställning om de så önskar

Förbättringar för arbetsgivare

Arbetsgivaravdrag

Generella sänkningar av arbetsgivaravgifterna bedöms inte vara den mest effektiva åtgärden för att stimulera sysselsättningen. Sverigedemokraternas ambition är istället att rikta satsningar mot småföretagen. För att åstadkomma detta på ett effektivt sätt och undvika att skapa onödiga tröskeeffekter för företag som växer från mikro- till småföretag samt vidare från små till medelstora företag, så anser vi att ett arbetsgivaravdrag, inte helt olik jobbskatteavdraget, bör införas. Avdraget bör gälla lika för alla företag oaktat antalet anställda. De mindre företagen kommer därigenom, procentuellt sett, att erhålla den största vinsten av reformen.

Ett sådant förslag ligger i linje med det som branschorganisationen Företagarna har presenterat. Eftersom 4 av 5 nya jobb har skapats i småföretagen, bedöms en satsning som riktats mot de mindre företagen bli som mest effektiv i ett sysselsättningsperspektiv.

Med ett avdrag motsvarande 57 000 kronor av deras arbetsgivaravgifter skulle hela 83 500 företag helt slippa betala arbetsgivaravgifter.

Sjuklöneansvar

Sverigedemokraternas ambition är att göra det både billigare och enklare att anställa. Ett lindrat och i flera fall helt avskaffat sjuklöneansvar bedöms ha en mycket positiv inverkan på sysselsättningen. I en rapport från Företagarna visar det sig att sjuklöneansvaret har haft en stor betydelse för en fjärdedel av företagen när det gäller att inte anställa personer utanför familjen.

Mot bakgrund av ovanstående anser vi att sjuklöneansvaret bör reformeras på så vis att mikro- och småföretagens börda lindras avsevärt. För att undvika tröskeeffekter bör reformen konstrueras på så sätt att varje företag får göra avdrag för sina sjuklönekostnader motsvarande sjuklönekostnaden för en genomsnittlig anställd, upp till ett maxtak på 10 anställda. Vid fler än 10 anställda ersätts företaget enbart upp till maxtaket och vid färre ersätts man upp till det antal anställda man *de facto* har.

Ett mikroföretag med en något friskare personal än genomsnittet skulle med en sådan modell helt slippa att betala sjuklönekostnader. Även större företag med personal som är mindre benägen än genomsnittet att sjukskriva sig skulle undslippa sjuklönekostnader helt. Detta skulle vid sidan av ökad anställningsbenägenhet kunna skapa ökade incitament för en god företagshälsovård och förbättrad arbetsmiljö.

Turordningsreglerna

Den svenska ekonomin har förändrats radikalt sedan turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd infördes och är idag mer globaliserad och mer tjänstebaserad. Idag är arbetstagarnas kompetens i många fall ett företags främsta tillgång. Möjligheten att behålla nyckelpersonal i svåra tider har således blivit viktigare och kommer sannolikt att bli ännu viktigare i framtiden.

Vi är medvetna om att LAS är en semidispositiv lag i den meningen att den kan avtalas bort genom kollektivavtal och att facket många gånger varit tillmötesgående i detta avseende. Det är dock långt ifrån alltid som facken tillåter företagen att behålla spjutspetskompetens framför annan personal som varit på arbetsplatsen längre, och i de fall där man faktiskt når en överenskommelse blir det ofta en kostsam process för företagen.

I en undersökning från 2009 angav Sveriges företagare att man ser flexibla turordningsregler som den näst viktigaste frågan för ett bättre företagsklimat. Hela 8 av 10 företagare såg en sådan reform som en ganska eller mycket viktig fråga.

Exakt hur allvarligt problemet är kan man givetvis diskutera, men det råder knappast något tvivel om att turordningsreglerna, såsom de är utformade idag, hämmar såväl tillväxten som företagens anställningsbenägenhet. Mycket talar också för att regelverket framförallt missgynnar ungdomar och personer med invandrarbakgrund.

Sverigedemokraterna intar en pragmatisk hållning i denna fråga. Vi anser inte att man helt bör avskaffa den trygghet som turordningsreglerna medför för arbetstagarna, men vi vill samtidigt underlätta för företagen och stimulera tillväxt och sysselsättning genom att öka antalet undantag från turordnings-

Fel! Okänt namn på

reglerna från två till fem. God tillgång på arbete gynnar naturligtvis arbetstarna som kollektiv.

Missmatchning och höga trösklar för ungdomar är två av de allvarligaste strukturella problemen på den svenska arbetsmarknaden just nu. En reformering av turordningsreglerna skulle kunna bidra till att minska bägge dessa problem.

Förbättringar för arbetslösa

Lärlingsanställning

Sverige har en överrepresentation vad gäller ungdomsarbetslösheten på 75% ställt i relation till övriga Norden, och på 30% relativt EU15.

För att förbättra matchningen på arbetsmarknaden och minska trösklarna för ungdomar vill Sverigedemokraterna att en helt ny anställningsform införs – lärlingsanställningar – där arbetsgivaren är helt befriad från att betala arbetsgivaravgift. Lärlingsanställningen ska också kunna ges som provanställning i upp till ett år, i stället för dagens maximala längd om sex månader på en provanställning. Vidare skall lärlingen också kunna anställas till 75% av ingångslönen.

Starta-eget-bidrag

Starta-eget-bidrag, eller *stöd för start av näringsverksamhet* som det egentligen heter, har som arbetsmarknadspolitisk åtgärd lovordats av bland annat Riksrevisionen som en av de bästa sysselsättningsskapande åtgärder som finns inom det arbetsmarknadspolitiska området. Det har bland annat konstaterats att överlevnadsgraden är lika hög för företag startade genom starta-eget-bidraget som företag startade utan bidrag. Andra forskare har kommit fram till att 60–80 procent av de i programmet startade företagen inte skulle ha startats utan programmets existens.

Trots programmets goda resultat finns en begränsande generell 25-årsgräns och stödet ges bara i sex månader. Åldersgränsen medger vissa undantag, bland annat för nyanlända invandrare, men vi anser att 25-årsgränsen är för högt satt och tidsgränsen för snävt tilltagen. Vår uppfattning är därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att åldersgränsen inom starta-eget-bidraget bör sänkas till 20 år samt att tidsgränsen bör utökas till nio månader.

Föreningsjobb – Ett led i utfasningen av fas 3

Idag omfattas ca 34.000 personer av fas 3. Enligt studier från IFAU är det en relativt stor andel av fas 3-deltagarna som upplever verksamheten som meningsfull på det personliga planet. Hela 2/3 av deltagarna gör dock bedömningen att verksamheten inte förbättrar eller till och med försämrar deras möjlighet till att få ett vanligt arbete. En relativt stor del av verksamheterna har också en begränsad allmän samhällsnytta.

Sverigedemokraternas ambition är att antalet deltagare i fas 3 gradvis skall minska och att verksamheten successivt ska fasa ut. Som ett av flera led i vår strävan anser vi att en satsning på så kallade föreningsjobb bör göras.

Det finns mängder av samhällsnyttiga föreningar som är i stort behov av utökade arbetsinsatser men inte själva har ekonomiska möjligheter att bekosta detta. Vare sig det gäller en hästgård, ett fotbollslag, en pensionärsförening eller ett kulturarvsprojekt, så finns uppgifter som skulle kunna utföras bättre med hjälp av fler händer.

I Göteborg har en liknande verksamhet sedan några år tillbaka bedrivits lokalt med direkt inriktning på arbetslösa ungdomar, vilket givit positiva reaktioner.

Sverigedemokraterna anser dock inte att föreningsjobben bör begränsas till enbart ungdomar, eller till enskilda orter. Målsättningen bör vara att via löne-subvention kunna erbjuda ett större antal långtidsarbetslösa kollektivavtalsenliga löner upp till minst 75% av en heltid.

Behovsbaserad arbetskraftsinvandring

I Sverige har vi idag en arbetslöshet på 7,3% (enlig SCB 3/10–2013). Detta inkluderar även en ungdomsarbetslöshet på hela 19,4 procent, vilket motsvarar 135 000 arbetslösa ungdomar. Samtidigt beviljades under 2012 närmare 20 000 arbetstillstånd för människor utanför EU/EES. En majoritet av dessa var lågkvalificerad arbetskraft.

Enligt OECD har Sverige idag det mest liberala regelverket för arbetskraftsinvandring i hela västvärlden. Granskningar har visat att en av sex arbetskraftsinvandrare inte deklarerar någon inkomst alls samtidigt som uppenbart hälften av arbetskraftsinvandrarerna kan ha tvingats att betala svart för sina arbetstillstånd.

En stor del av arbetskraftsinvandrarerna har tvingats arbeta under slavliknande förhållanden med villkor som inte går att jämföra med vad som stadgas i kollektivavtalen. Detta påverkar också situationen för arbetslösa i Sverige på ett negativt sätt. Lönerna pressas och arbetslösa människor i Sverige, varav många med invandrarbakgrund, trängs ut.

En omfattande och generell arbetskraftsinvandring av det slag som Sverige nu har är inte en hållbar lösning på problemen med pensionsavgångar och framtida välfärdsutmaningar. Detta har slagits fast av flera ledande internationella forskare såväl som i en rapport till det svenska expertrådet för studier i offentlig ekonomi

Sverigedemokraternas uppfattning är att kompetensbrist och missmatchning på den svenska arbetsmarknaden i första hand bör lösas genom att utbilda och omskola den inhemska arbetskraften.

Arbetskraftsinvandring kan rätt utformad bedrivas i enlighet med svenska intressen. Vi är således öppna för en behovsprövad arbetskraftsinvandring som grundar sig på högkvalificerade yrken där det råder brist på arbetskraft. I vår följdmotion till regeringens proposition 2012/13:148 "Genomförande av blåkortsdirektivet" fastslog vi att för att tillräknas ett blåkort (ett arbetstillstånd för högkvalificerad arbetskraft), skall den sökande bland annat kunna

Fel! Okänt namn på

uppvisa ett bindande anställningsavtal, en månadslön om minst 1,5 gånger genomsnittslönen, inneha privata försäkringar som täcker samtliga faktorer i vår allmänna socialförsäkring samt ha ett absolut försörjningsansvar för medföljande familjemedlemmar.

Vi stänger följaktligen inte dörren helt till arbetskraftsinvandring, men vi vänder oss däremot kraftfullt emot den fria, icke behovsprövade arbetskraftsinvandring av lågutbildad arbetskraft som bedrivs idag och som skapar ett överutbud på arbetskraft med lönedumpning och omänskliga arbetsförhållanden som följd.

Stockholm den 4 oktober 2013

Jimmie Åkesson (SD)

Thoralf Alfsson (SD)

Kent Ekeröth (SD)

Anna Hagwall (SD)

Mikael Jansson (SD)

Mattias Karlsson (SD)

Margareta Larsson (SD)

Per Ramhorn (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)

Markus Wiechel (SD)

Jonas Åkerlund (SD)

Stellan Bojerud (SD)

Josef Fransson (SD)

Carina Herrstedt (SD)

Richard Jomshof (SD)

Julia Kronlid (SD)

David Lång (SD)

Johnny Skalin (SD)

Björn Söder (SD)

Tony Wiklander (SD)